

Detaljplan för del av Tappström 2:1 (Tappströmsvägen, ny anslutning) i Ekerö kommun, Stockholms län

PLANBESKRIVNING

Innehåll

Planhandlingar.....	3
INLEDNING	4
Bakgrund	4
Planens syfte och huvuddrag	4
Planprocessen	4
Preliminär tidplan för planarbetet	5
PLANDATA.....	5
Lägesbestämning, areal och markägoförhållanden	5
TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN.....	6
Planuppdrag	6
Riksintressen	6
Översiktsplanen.....	6
Planprogram.....	7
Detaljplaner.....	8
AVVÄGNINGAR ENLIGT MILJÖBALKEN.....	9
Grundläggande hushållningsbestämmelser, 3 kap MB.....	9
Särskilda hushållningsbestämmelser och Natura 2000, 4 kap MB	9
Miljö kvalitetsnormer, 5 kap MB.....	9
Övriga förordnanden.....	10
UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN.....	10
BARNPERSPEKTIV	11
FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER	12
Mark och vegetation	12
Gator och trafik	14
Teknisk försörjning	20
Hälsa och säkerhet	24
GENOMFÖRANDE	28
Avtal.....	28
Fastighetsrättsliga åtgärder	28
Tekniska åtgärder	30

Ekonomiska åtgärder.....	31
Organisatoriska åtgärder.....	32
Administrativa frågor	32
MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER.....	33

Planhandlingar

Till detaljplanen hör följande handlingar:

- Plankarta med bestämmelser
- Planbeskrivning (detta dokument)

Till detaljplanen hör därutöver följande handlingar:

- Undersökning om betydande miljöpåverkan (Ekerö kommun, 2023-10-09)
- Trafikbullerutredning (WSP, 2023-02-14)
- Trafikbullerutredning, utredning av bullerskyddsåtgärder (WSP, 2024-07-09)
- Dagvattenutredning (AFRY, 2024-05-31)
- PM Vägutformning och trafik (Bjerking AB, 2024-09-13)
- Förprojektering - Planritning (Bjerking AB, 2024-09-17)
- Förprojektering - Sektion (Bjerking AB, 2024-09-17)
- Förprojektering - Körspår, kurvradie (Bjerking AB, 2024-09-17)
- Barnkonsekvensanalys (BKA) (Ekerö kommun 2024-10-07)

INLEDNING

Bakgrund

Under de kommande åren står Ekerö kommun i allmänhet, och Ekerö centrum i synnerhet, inför ett antal stora förändringar. Viktiga infrastruktursatsningar som en breddning av Ekerövägen till fyra körfält, en ny bro vid Tappström och en påfart till Förbifart Stockholm kommer att förbättra kommunikationerna till och från Ekerö. Förändringarna kommer ge möjlighet för kommunen att växa med fler bostäder och invånare.

Den 9 februari 2016 beslutade Kommunstyrelsens arbetsutskott att godkänna ett planprogram för Ekerö centrum (dnr PLAN.2010.33.214). Inom programmet planeras det bland annat för fler bostäder, mer handel, kontor och parkeringsplatser. Utvecklingen av centrum och ytterligare exploatering utanför programområdet påverkar en redan idag ansträngd trafiksituation. I samband med planprogrammet gjordes en trafikutredning för att analysera möjliga trafiklösningar. För att förbättra trafikflödet förbi korsningen Ekerövägen/Bryggavägen/Tappströmsvägen föreslogs ett utfartsförbud från Tappströmsvägen i planprogrammet. För att möjliggöra utfartsförbudet bedöms en omledning av Tappströmsvägen, så att den i stället ansluts till cirkulationsplatsen vid Clas Horns väg, vara det bästa alternativet.

Detaljplanen för Tappström 1:40 m.fl. (västra Ekerö centrum), som är en del av programområdet och omfattar korsningen Ekerövägen/Bryggavägen/Tappströmsvägen, var på samråd mellan 8 november 2017 till och med 12 januari 2018. Innan detaljplanen för västra Ekerö centrum med utfartsförbud från Tappströmsvägen antas behöver en ny anslutning till Tappströmsvägen möjliggöras. Stadsbyggnadsförvaltningen fick den 21 september 2021 i uppdrag av Kommunstyrelsen (§ 95) att upprätta ett förslag till ny detaljplan för del av Tappström 2:1 för att möjliggöra detta.

Planens syfte och huvuddrag

Syftet med detaljplanen är att möjliggöra för en ny dragning av Tappströmsvägen. Den nya sträckningen föreslås att dras från kommunhuset, längs med infartsparkeringens västra del och få en ny anslutning till Ekerövägen via cirkulationsplatsen vid Clas Horns väg. Samtidigt föreslås Tappströmsvägens befintliga koppling till Ekerövägen att stängas. Den nya dragningen är en del i en större förändring för att kunna genomföra planerad utveckling av Ekerö centrum. Vidare är syftet med detaljplanen att möjliggöra för dagvattenfördröjning.

Planprocessen

Detaljplanen hanteras med standardförfarande enligt Plan- och bygglagen (2010:900) och följer den process som beskrivs i bilden nedan. Detaljplanen befinner sig i skedet *Samråd*.

Preliminär tidplan för planarbetet

Planuppdrag	21 september 2021
Beslut om samråd	12 november 2024
Samråd	november – december 2024
Beslut om granskning	maj 2025
Granskning	juni 2025
Antagande	oktober 2025

PLANDATA

Lägesbestämning, areal och markägförhållanden

Det aktuella planområdet ligger i Tappström, cirka 300 m väster om Ekerö centrum. Planområdet angränsar till Tappströmsskolan och Birkaskolan i väst och en infartsparkering i öst. I norr angränsar planområdet till kommunhuset. Söder om planområdet ligger Clas Horns väg och ett intilliggande flerbostadshusområde. Detaljplanen berör del av fastigheten Tappström 2:1 som ägs av Ekerö kommun. Den totala arealen för planområdet är cirka 2 295 kvadratmeter.

Fastighet	Ägare	Areal
Tappström 2:1	Ekerö kommun	Ca 83 000 kvm

Figur 1. Fastigheten Tappström 2:1 markerat i grönt och planområdet markerat med gul streckad linje.

Figur 2. Planområdets läge och omfattning redovisas med gul streckad linje.

TIDIGARE STÄLLNINGSTAGANDEN

Planuppdrag

Stadsbyggnadsförvaltningen fick den 21 september 2021 i uppdrag av Kommunstyrelsen (§ 95) att upprätta ett förslag till ny detaljplan för del av Tappström 2:1.

Riksintressen

Intressen av särskild nationell betydelse inom samhällsplaneringen benämns som riksintressen. Planområdet, liksom hela Ekerö kommun, omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap 1–2 §§ MB. Med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns omfattas Mälaren med öar och strandområden i sin helhet av riksintresse. Inom detta område ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön.

Översiktsplanen

I kommunens översiktsplan, antagen år 2018, framgår att aktuellt planområde ingår i ett större område som ska planeras för centrum/småstad. För att möjliggöra centrumutvecklingen pågår planläggning av Ekerö centrum (KS10/262) som ligger i anslutning till det aktuella planområdet. En förutsättning för att genomföra centrumplanen är att Tappströmsvägens befintliga anslutning till Ekerövägen stängs och får en ny dragning med en ny anslutning till Ekerövägen. Därmed anses aktuellt planförslag gå i linje med översiktsplanens intentioner.

Planprogram

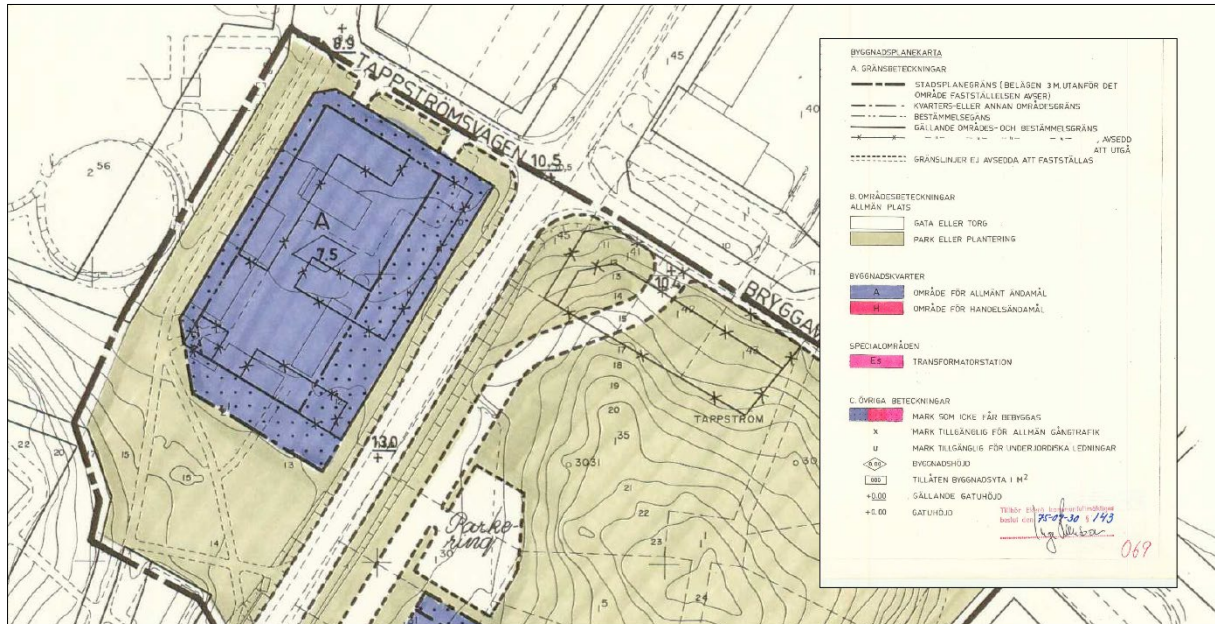
Planområdet ingår i ett planprogram, *Program för Ekerö centrum, Tappström 1:40 m.fl. Ekerö kommun, Stockholms län* (dnr PLAN.2010.33) som antogs år 2016. Syftet med programmet är att klargöra förutsättningarna för planläggning för Ekerös centrala delar samt att redovisa idéer om hur centrum ska utvecklas med olika funktioner samt placering och utformning av ny bebyggelse. Inom programområdet planeras det för handel, kontor, lägenheter, nya skollokaler och parkeringsanläggningar. Inom infartsparkeringen vid Tappström föreslås en ny skola eller en utökning av befintlig skola. Utanför programområdet finns planer på fler exploateringar som påverkar trafiksituationen i området. Det aktuella planområdet föreslås i programmet till bilväg och stråk.

Figur 3. Bilden visar förslag på struktur för utbyggnad av Ekerö centrum. Det aktuella planområdet föreslås i programmet till bilväg och stråk. Bilden är hämtad från *Program för Ekerö centrum, Tappström 1:40 m.fl. Ekerö kommun, Stockholms län*.

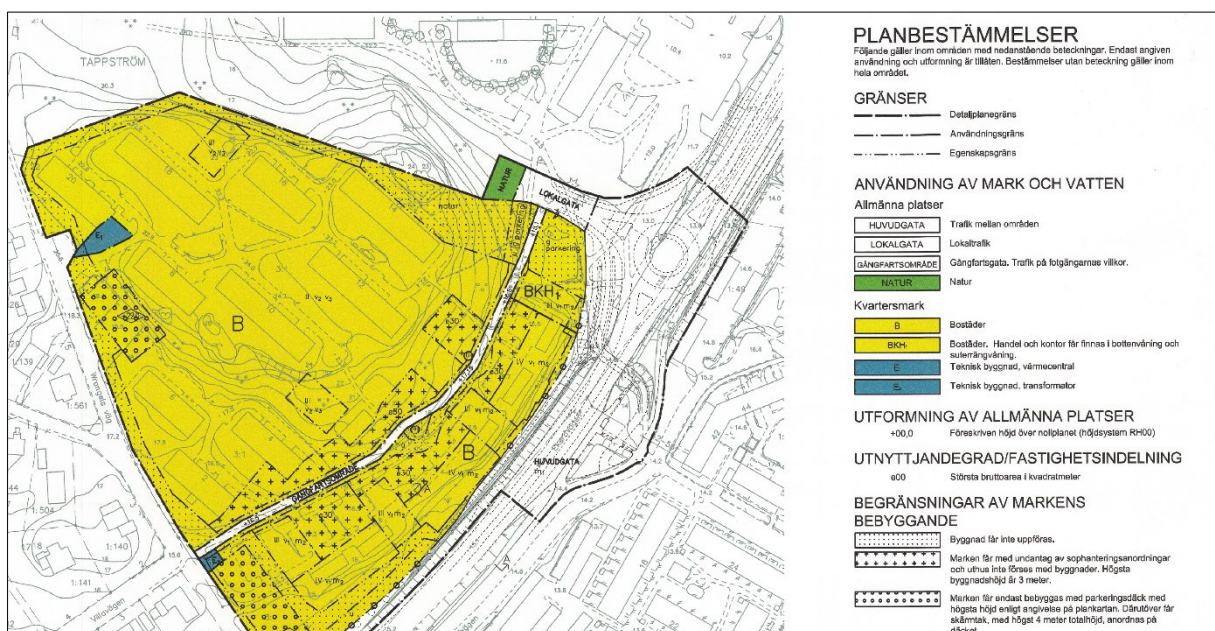
Detaljplaner

Planområdet omfattas av *Förslag till stadsplan för del av fastigheten Ekebyhov 1:328 m.fl. (centrum)* från år 1976 som gäller fram till dess att denna detaljplan vinner laga kraft. Markanvändningen inom det aktuella planområdet är i dagsläget reglerad som *park eller plantering* samt område för *allmänt ändamål*.

Figur 4. Utdrag ur gällande detaljplan, *Förslag till stadsplan för del av fastigheten Ekebyhov 1:328 m.fl. (centrum)*, Ekerö kommun, Stockholms län. Markanvändningen inom det aktuella planområdet är i dagsläget reglerad som *park eller plantering* samt område för *allmänt ändamål*.

En mindre del av planförslaget berör även detaljplan för Tappström 3:1 m.fl. som vann laga kraft 2014. Genomförandetiden för planen gick ut 23 september 2024. Den mark som berörs av planförslaget är planlagd som *natur*.

Figur 5. Utdrag ur gällande detaljplan för Tappström 3:1 m.fl. Den mark som berörs av planförslaget är idag planlagd som *natur*.

AVVÄGNINGAR ENLIGT MILJÖBALKEN

Grundläggande hushållningsbestämmelser, 3 kap MB

Planområdet omfattas inte av sådan mark som enligt miljöbalken 3 kap ska skyddas. Området omfattar inte jordbruksmark, skogsbruk eller ekologiskt särskilt känsliga områden. Marken utgörs redan idag till stor del av asfalterad yta och innebär inte ianspråktagande av oexploaterade områden. Planförslaget bedöms därför vara förenligt med miljöbalkens hushållningsbestämmelser i 3 kap.

Särskilda hushållningsbestämmelser och Natura 2000, 4 kap MB

Planområdet, liksom hela Ekerö kommun, omfattas av särskilda hushållningsbestämmelser enligt 4 kap 1–2 §§ miljöbalken. Med hänsyn till de natur- och kulturvärden som finns omfattas Mälaren med öar och strandområden i sin helhet av riksintresse. Inom detta område ska turismens och friluftslivets, främst det rörliga friluftslivets, intressen särskilt beaktas vid bedömningen av exploateringsföretag eller andra ingrepp i miljön. Detaljplanen bedöms inte försvåra för det rörliga friluftslivet och bedöms därför vara förenligt med riksintresset. Planområdet berör inga Natura 2000 områden.

Miljökvalitetsnormer, 5 kap MB

Miljökvalitetsnormer (MKN) är juridiskt bindande nationella föreskrifter. Enligt plan- och bygglagen får planläggning inte medverka till att en miljökvalitetsnorm överträds. Miljökvalitetsnormer är bestämmelser om den lägsta godtagbara miljökvalitet. Det finns miljökvalitetsnormer för luft, vatten och omgivningsbuller.

Luft

I luftkvalitetsförordningen (2010:477) återfinns de svenska miljökvalitetsnormerna för utomhusluft. Normerna bidrar till att skydda människors hälsa och miljön samt att uppfylla krav i EU-direktiven 2008/50/EG och 2004/107/EG. Luften i Ekerö kommun har inte föroreningshalter som överstiger miljökvalitetsnormer för luft. Planförslaget bedöms inte innebära någon förändrad påverkan på luft.

Vatten

Dagvattnet från planområdet avrinner till Mälaren-Långtarmen som har måttlig ekologisk status och uppnår ej god kemisk status. Den ekologiska statusen påverkas främst av övergödning och halter av koppar. Den kemiska statusen påverkas främst av halterna av antracen, tributyltenn, kvicksilver och polybromerade difenyleterar. När det gäller statusen för kvicksilver och polybromerade difenyleterar så är det Havs- och vattenmyndigheten som utifrån en nationell analys gjort bedömningen att gränsvärdena för dessa ämnen överskrids i Sveriges alla vattenförekomster. Medräknas inte de så kallade "överallt överskridande prioriterade ämnen" i statusbedömningen så är det statusen för antracen och TBT som gör att god kemisk status inte uppnås i vattenförekomsten. År 2027 ska den ekologiska och kemiska statusen uppnå *god status* enligt miljökvalitetsnormen.

En dagvattenutredning har tagits fram som visar åtgärder för att uppfylla miljökvalitetsnormerna, se mer under rubriken *Vatten, spillvatten och dagvatten*. Den dagvattenhantering som föreslås i planförslaget bidrar till att samtliga föroreningshalter och föroreningsmängder i dagvattnet minskar efter exploatering samt underskrider deras respektive riktvärden för utsläpp till Mälaren (Långtarmen). Den förbättring som föreslagna dagvattenlösningar skapar för föroreningsbelastningen från området gör att planområdet inte bedöms bidra med någon försämring av miljökvalitetsnormer i recipienten.

Buller

Ekerö kommun berörs inte av miljökvalitetsnormer för buller då kommunen har mindre än 100 000 invånare. I mindre och medelstora kommuner, under 100 000 invånare, ska dock strävan vara att begränsa buller. Buller inom planområdet beskrivs under rubriken *Buller*.

Övriga förordnanden

Vattenskyddsområde

Planområdet ligger inom den sekundära skyddszonen för vattenskyddsområde östra Mälarens som är skyddad enligt miljöbalken. Särskilda föreskrifter har tagits fram i samverkan mellan Länsstyrelsen i Stockholms län, Stockholm Vatten, Norrvatten och Ekerö kommun. Det finns flera krav i vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter på hur hälso- och miljöfarliga ämnen ska hanteras inom skyddszonen (Länsstyrelsen i Stockholms län, 2008). Den 9 § i skyddsföreskrifterna, som omfattar dagvatten, lyder enligt följande:

Utsläpp av dagvatten från nya eller ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger, till exempel större vägar, broar och parkeringsanläggningar, får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening. Dräneringssystem vid sådana anläggningar samt längs järnvägsspåren ska vara försett med möjlighet till fördröjning och uppsamling i samband med till exempel kemikalieolyckor.

Skyddsföreskrifterna finns att ta del av hos de medverkande instanserna och ska beaktas vid exploatering av planområdet. Hantering av dagvatten inom planområdet beskrivs under rubriken *Vatten, spillvatten och dagvatten*.

UNDERSÖKNING AV BETYDANDE MILJÖPÅVERKAN

Stadbyggnadsförvaltningen bedömer att detaljplanens genomförande inte kan antas medföra sådan betydande miljöpåverkan som avses i 6 kap. miljöbalken. En miljöbedömning eller upprättande av miljökonsekvensbeskrivning bedöms därmed inte nödvändigt. Särskilt beslut om betydande miljöpåverkan har fattats i enlighet med 5 kap. 11 a § i Plan- och bygglagen (2010:900) den 2023-10-09. Länsstyrelsen delar kommunens bedömning om att detaljplanen inte bedöms medföra någon betydande miljöpåverkan, enligt deras samrådsyttrande 2023-02-14 (Länsstyrelsens beteckning: 402-4973-2023).

Natur- och kulturvärden samt sociala värden

Planområdet består till största del av asfalterade ytor. Planförslaget bedöms inte få någon negativ påverkan på naturvärden, kulturvärden eller sociala värden. Inom området finns enstaka planterade buskar, träd och gräsytor som inte bedöms ha några stora naturvärden.

Materiella värden

I bedömningen ska platsens betydelse och känslighet betraktas, med särskild hänsyn till materiella värden. I området finns yta för transport. De transportmöjligheter som finns idag förväntas i och med planförslaget förbättras.

Risker för människors hälsa eller för miljön

Planförslaget förväntas öka trafiken vid skolområdets östra sida. Den ökade trafiken ger visst upphov till ökat buller på en begränsad yta av skolgården, däremot bedöms inte ökningen vara så betydande att åtgärd krävs. Buller och risken för trafikolyckor har hanterats i planarbetet.

Placeringen av in- och utfarten till infartsparkeringen har anpassats för att både minska mängden trafik som passerar skolområdets östra sida samt för att minska risken för trafikolyckor intill de två skolorna. De miljöfrågor som har betydelse för projektet har studerats under planarbetet och redovisas i planbeskrivningen.

BARNPERSPEKTIV

Den 1 januari 2020 blev barnkonventionen svensk lag. Konventionen syftar till att säkerställa alla barns mänskliga rättigheter. Lagen innebär att för varje beslut som får konsekvenser för barn ska en bedömning av vad som är barns bästa göras (art. 3). Om det finns mer än ett alternativ ska den lösning väljas som bäst tillgodoser barns bästa. Bedömningen av vad som är barns bästa ska baseras på bland annat beprövad erfarenhet, forskning och nationella riktlinjer, men även på barns egna åsikter. Barnkonventionen innefattar även krav på barns delaktighet och inflytande i de beslut som får konsekvenser för barn (art. 12) samt krav på att inga barn får diskrimineras på grund av till exempel funktionshinder eller språkkunskaper (art. 2). Därutöver har enligt barnkonventionen, barn även rätt till bland annat goda förutsättningar för en optimal utveckling, en trygg och säker uppväxt, utbildning, vila och lek. En barnkonsekvensanalys (BKA) har genomförts, se separat dokument.

Intill planområdet finns idag två skolor, Tappströmsskolan (Kulturskolan finns även i samma lokaler) och Birkaskolan. Birkaskolan är en grundskola för årskurs F-9. Skolan kommer att flytta sin verksamhet preliminärt hösten 2025. Tappströmsskolan är en högstadieskola för barn i åk. 7–9. Äldre barn har sällan samma behov av att leka på skolgården såsom lågstadieelever då de ofta rör sig utanför skolområdet på raster. Därtill kan tilläggas att det i områdets närhet finns naturområden, park och att det är ett kort avstånd till Ekerö centrum och Birkaskolan. Tappströmsskolan är en högstadieskola för elever i årskurs 7–9. Birkaskolan är en skola för årskurs F-9. Birkaskolan kommer flytta sin verksamhet preliminärt hösten 2025. Skolpaviljongerna kommer därmed tas bort innan denna detaljplan planerar att genomföras.

I samband med gestaltning och utformning av den nya dragningen av Tappströmsvägen är det viktigt att involvera personal från skolan så att de får möjlighet att framföra sina förslag på hur de vill att miljön vid skolan och vägen ska vara så att barnen får en så säker miljö som möjligt. För att berörda barns behov ska tas tillvara i projektet har rektorerna från Tappströmsskolan och Birkaskolan ingått i en referensgrupp.

Inom planarbetet är det viktigt att säkra upp miljön runt omkring vägen så att det inte finns någon risk för olyckor. En trafikutredning har tagits fram för Tappströmsvägen med syfte att säkerställa god trafiksäkerhet för eleverna på Tappströmsskolan när Tappströmsvägens dragning ändras. Det skapas goda möjligheter för elever att ta sig till och från skolan till fots eller med cykel med den gång- och cykelväg som anläggs längs med den nya vägen. Placeringen av gång- och cykelvägen på vägens västra sida innebär att elever som kommer söderifrån inte behöver korsa den nya vägen för att ta sig till skolområdet. Placeringen av in- och utfarten till infartsparkeringen har anpassats för att både minska mängden trafik som passerar skolområdets östra sida samt för att minska risken för trafikolyckor intill skolan. Mellan körbanan och gång- och cykelvägen föreslås en möbleringszon för bland annat plantering av vegetation och placering av belysningsstolpar. Möbleringszonen är tänkt att även fungera som en fysisk separering mellan oskyddade trafikanter och motorfordon. Även om trafiken kommer öka något bedöms trafikflödet på Tappströmsvägen fortfarande vara lågt. Med en ny placering av in- och utfart till infartsparkeringen bedöms inte trafiksäkerheten för elever på skolorna i närområdet försämrats.

För att skapa en bra trafiksäkerhet kring skolområdet är det lämpligt att hastigheten fortsatt hålls nere till 30 km/h. Skytning i kombination med till exempel farthinder och en väl gestaltad och möblerad fysisk gatutformning kan förbättra sannolikheten att hastighetsbegränsningen följs. Även vägbredden påverkar benägenheten att följa hastighetsbegränsningen.

Trafikmängden förbi skolområdets östra sida kommer öka något med den nya omdragningen av Tappströmsvägen. En bullerutredning har tagits fram för att se hur den nya vägdragningen påverkar bullermiljön på skolområdet. Beräkningar visar att riktvärdet för ekvivalent ljudnivå vid befintliga

skolgårdar (55 dBA) överskrider för en begränsad del av skolgården både för nuläget (57 dBA) och efter omdragningen av Tappströmsvägen (59 dBA) med prognosår 2040 utan åtgärd. För nuläget innehålls kraven avseende maximal ljudnivå på hela skolgården. För att klara riktvärdena för buller på den begränsade ytan av skolgården rekommenderas ett 1,7 meter högt bullerplank uppföras längs med nya Tappströmsvägens västra sida.

I planarbetet har en sammanvägd bedömning gjorts om ett eventuellt uppförande av bullerplank eller ej. Läs mer under avsnitt *Hälsa och säkerhet - Buller*. Bedömningen är att förutsättningarna för att driva en ändamålsenlig verksamhet på skolgården är god, även om en mindre begränsad del av skolgårdens totala yta har högre bullervärden än riktlinjerna. Det finns tillräckligt med yta att bedriva pedagogisk verksamhet på och att det finns tillräckligt med yta för lek och vila (24,3 kvm/elev) för högstadieeleverna (åk. 7–9). Den sammanvägda bedömningen är sådan att nyttan med ett bullerplank inte väger tyngre än dess nackdelar och det bedöms därför inte skäligt att kravställa bullerplank utmed den nya vägdragningen i detaljplanen.

FÖRUTSÄTTNINGAR, FÖRÄNDRINGAR OCH KONSEKVENSER

Mark och vegetation

Förutsättningar:

Trots att området är planlagt för allmänna grönytor så utgörs huvuddelen av planområdet idag av asfalterad markyta. Mindre delar utgörs av grönområden. Inom området finns viss vegetation, främst i form av planterade buskar, träd och gräsytor. Sydväst om planområdet finns en mindre skogsdunge som delvis berörs av detaljplanen. Planområdet bedöms inte omfatta några höga naturvärden.

Figur 6. Kartan visar befintliga grönytor markerat i grönt. Planområdet utgörs av gul streckad linje.

Förändringar och konsekvenser:

Mark som tidigare varit planlagd för park och natur, men som i dag delvis är utformad som gata, bekräftas i detaljplaneförslaget som GATA. Dragningen av den nya vägen sker i huvudsak på den

redan asfalterade ytan. Intrång sker i planteringar för att få plats med ny gatudragning. Vegetation i planområdets sydvästra hörn kan påverkas av den nya vägdragningen. Vägens placering och behov av slänt innebär att rötter till enstaka träd kan skadas.

Det nya planförslaget möjliggör däremot för en större andel grönyta i gaturummet jämfört med hur det är idag. Bland annat föreslås en 1,3 meter bred planterbar möbleringszon mellan cykelbanan och körbanan, se illustration i figur 11. För att ta vara på de buskar som idag finns inom planområdet föreslås dessa återanvändas och planteras i den nya möbleringszonen.

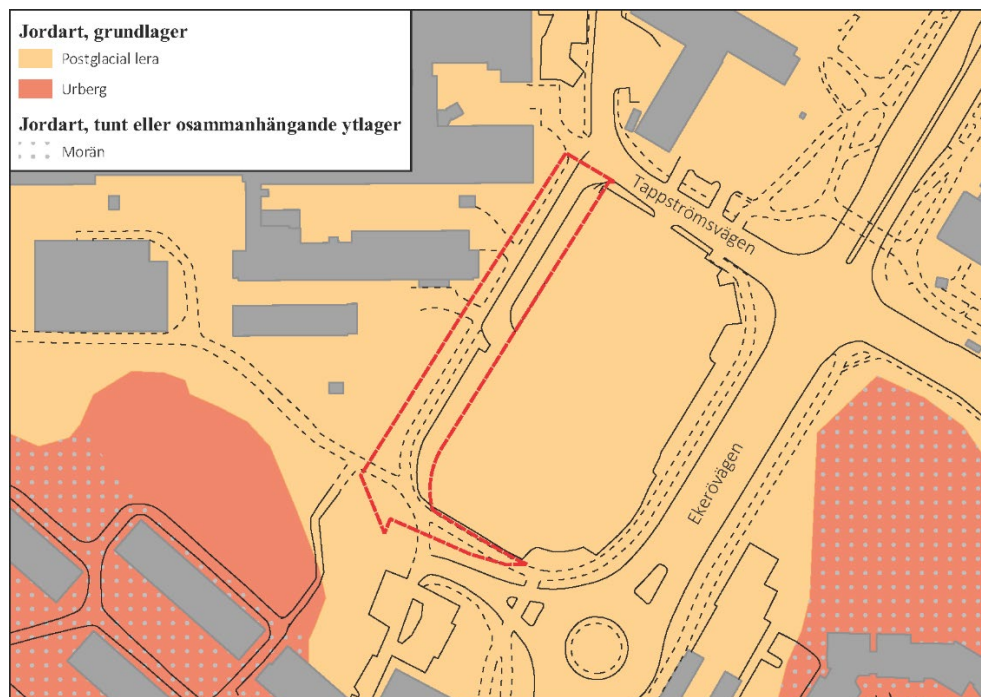
Dessutom föreslås en cirka två meter bred dagvattenanläggning med skelettjord i planområdets östra del, se illustration i figur 11. Den föreslagna dagvattenlösningen ska inrymma plantering av träd (enkelsidig allé) och mindre vegetation såsom exempelvis buskar.

I planområdets västra del, mellan Tappströmsskolan och den nya gång- och cykelvägen föreslås plantering av ängsvegetation (en grön zon) för att skapa en mer inbjudande entré till skolan.

Geoteknik

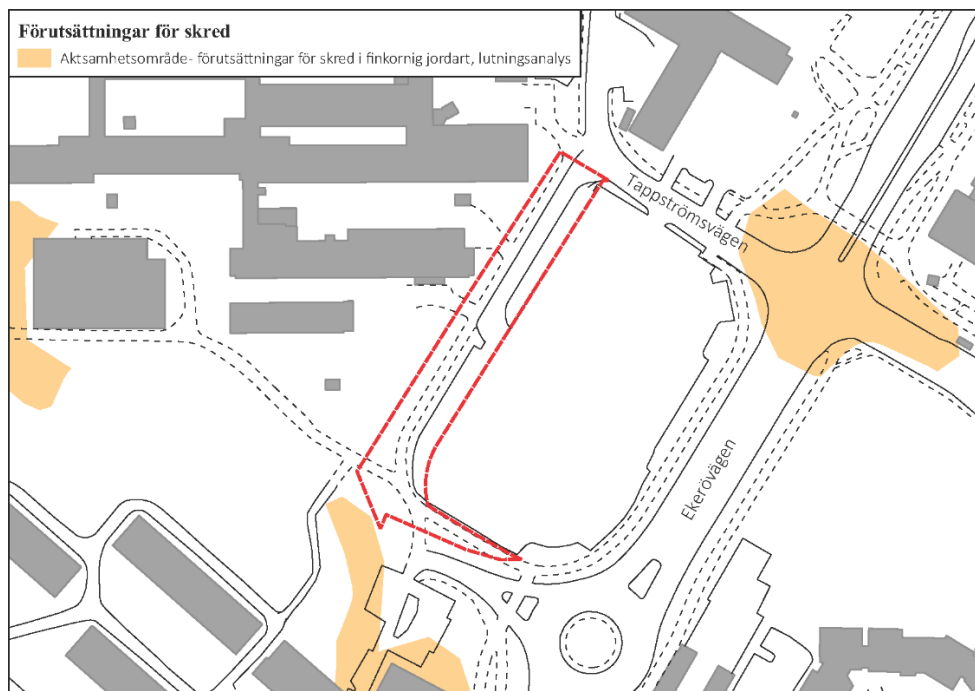
Förutsättningar:

Enligt SGU:s jordartskarta (1:25 000 – 1:100 000) utgörs planområdet av postglacial lera. Enligt SGU:s jorddjupskarta omfattas större delen av planområdet av ett jorddjup på 3–5 meter. Marknivån varierar mellan +9,5 och +13,2.

Figur 7. Planområdet utgörs av postglacial lera. Planområdet illustreras av den röda streckade linjen. SGU:s jordartskarta 1:25 000–1:100 000. Figur hämtad från dagvattenutredningen (AFRY, 2024-05-31).

Söder om planområdet finns en yta som pekas ut i SGU:s karta *Förutsättningar för skred i finkornig jordart*. Det orange område i figur 8 redovisar *Aktsamhetsområden – Efterarbetad lutningsanalys*.

Figur 8. Kartbild från SGU som visar "Förutsättningar för skred i finkornig jordart". Markerat område i orange redovisar "Aksamhetsområden – Efterarbetad lutningsanalys". Planområdet illustreras av den röda streckade linjen. Figur hämtad från dagvattenutredningen (AFRY, 2024-05-31).

Förändringar och konsekvenser:

En stor del av planområdet består redan av hårdgjorda ytor för bil-, gång- och cykeltrafik. Då området är relativt flackt bedöms det inte föreligga någon risk för ras, skred eller blocknedfall inom planområdet. Planerade åtgärder bedöms inte medföra några förändringar i befintliga grundförhållanden i samband med anläggning av vägen. Inga större schaktarbeten bedöms nödvändigt.

Gator och trafik

Gator, gång- och cykelvägar

Förutsättningar:

Ekerövägen är den enda vägen som kopplar samman Ekerö kommun med fastlandet. Det innebär att all landbaserad trafik från Ekerö går via Ekerövägen. Under de kommande åren beräknas belastningen på Ekerövägen att öka, framför allt i fyrvägs korsningen Ekerövägen, Bryggavägen och Tappströmsvägen. Fyrvägs korsningen är idag kommunens mest trafikerade korsning med trafikflöden på omkring 18 000 fordon per dygn. Korsningen har svårt att hantera dagens trafikmängd, framför allt i rusningstrafik.

Fyrvägs korsningen har dessutom en ojämn trafikflödesfördelning. Tappströmsvägen är betydligt mindre trafikerad än övriga vägar. För att klara framtida prognoser för biltrafik har det visat sig nödvändigt med ett utfartsförbud mellan Tappströmsvägens befintliga anslutning till Ekerövägen. Tappströmsvägen fungerar idag som anslutningsväg till Birkaskolan och Tappströmsskolan, Ekendals förskola, ett bostadsområde och en större infartsparkering. Infartsparkeringen har plats för cirka 240 bilar samt laddplatser för elbilar.

Till bullerutredningen har trafikmätningar gjorts på Tappströmsvägen. Mätningen gjordes i två punkter under en vecka i november 2022. I mätningen uppmättes trafiken till en årsmedeldygnstrafik om 1 544 fordon per dygn i den mätpunkt som ligger strax norr om övergångsstället vid

kommunhuset. Samtidigt gjordes en mätning öster om övergångstället mot Ekerövägen som gav ett mätvärde om 2 692 fordon per dygn. Skillnaden mellan mätningarna bedöms bero på trafiken till och från skolan och infartsparkeringen som inte passerar den norra mätpunkten. Hastighetsgränsen på vägen är 30 km/h.

Längs Tappströmsvägen sker cykeltrafik idag i blandtrafik. Gångbanor finns på båda sidor längs del av sträckan utmed kommunhuset medan det längs den norra sidan av skolan endast finns en gångbana norr om gatan. Mellan Tappströmsskolan och infartsparkeringen finns en gång- och cykelväg.

Längs både Ekerövägen och Bryggavägen finns möjlighet att färdas separerad från biltrafiken. Det finns en planskild gång- och cykelvägstunnel under Ekerövägen strax norr om korsningen Tappströmsvägen/Bryggavägen. Ytterligare en planskild gång- och cykelvägstunnel finns längre söderut under Ekerövägen. Ingen separering av gående från cyklister förekommer.

Förändringar:

Planen möjliggör för en ny dragnings av Tappströmsvägen samtidigt som den befintliga anslutningen mellan Tappströmsvägen och Ekerövägen stängs av. Tappströmsvägen planeras få en ny dragnings från kommunhuset, längs med infartsparkeringens västra del och få en ny anslutning till Ekerövägen via cirkulationsplatsen vid Clas Horns väg, se illustration i figur 9.

I detaljplaneförslaget ingår också en flytt av in- och utfarten till den befintliga infartsparkeringen. Infartsparkeringen har idag sin in- och utfart via Tappströmsvägen, mitt emot kommunhuset. In- och utfarten föreslås flyttas till den södra delen av planområdet.

En ny gång- och cykelväg möjliggörs närmast Tappströmsskolan. För att förtydliga vilken yta som är avsedd för gående och cyklister bör gångbanan och cykelbanan ha olika beläggningar. Gångbanan föreslås utformas med platt- eller stenbeläggning och cykelbanan med asfalt, se exempel på utformning i figur 12.

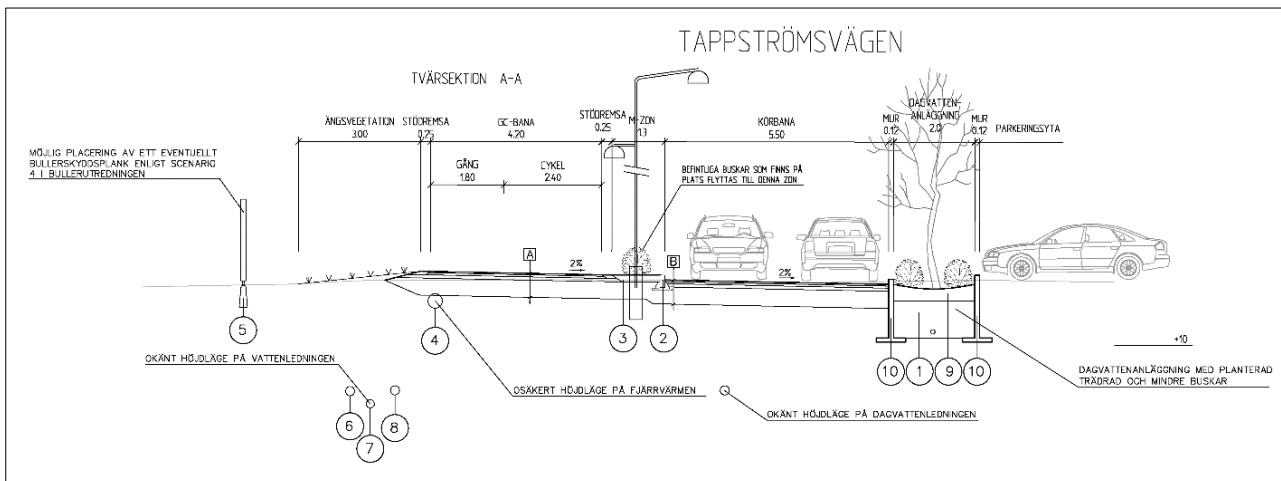
Gång- och cykelvägen föreslås få en bredd på 4,2 m (1,8 m gångbana och 2,4 m cykelbana). Den nya gång- och cykelvägen kommer ansluta i samma läge till Tappströmsvägen som i dagsläget, vilket innebär att det inte blir några skillnader för cykeltrafiken som fortsatt får cykla i blandtrafik norrut. I söder ansluter den nya gång- och cykelvägen till befintlig gång- och cykelväg för vidare färd längs med Ekerövägen. Gång- och cykelvägen ska utformas som genomgående mot anslutande sekundärvägar och in- och utfarter. En genomgående gång- och cykelväg innebär att gång- och cykelbanan dras med oförändrad utformning över korsningen gällande höjd och beläggning. Det innebär att gång- och cykelvägen "skar igenom" tvärgatan eller in- och utfarter. Det är viktigt att beläggningarna är desamma för att signalera den genomgående funktionen. Det är också viktigt att utformningen ger en påtaglig hastighetsdämpning för svängande motorfordonstrafik, till exempel genom att en överkörningsbar kantsten avgränsar den genomgående gång- och cykelbanan mot den parallella huvudgatan och den anslutande lokalgatan. Nivåskillnaden mellan den genomgående gång- och cykelvägen och körbanorna tas upp av sänkt/fasad kantsten och kort ramp.

Figur 9. Illustration som visar föreslagen dragning av Tappströmsvägen och den nya anslutningen till Ekerövägen via cirkulationsplatsen vid Clas Horns väg. Planområdet är markerat med svart streckad linje. I planområdets östra del föreslås en dagvattenlösning som möjliggör för plantering av träd (enkelsidig allé) och mindre vegetation såsom exempelvis buskar. In- och utfarten till infartsparkeringen föreslås flyttas till den södra delen av planområdet.

Mellan körbanan och gång- och cykelvägen föreslås en möbleringszon på 1,3 meter för bland annat plantering av vegetation och placering av belysningsstolpar. Möbleringszonen är tänkt att även fungera som en fysisk separering mellan oskyddade trafikanter och motorfordon.

För körbanan bedöms en bredd på 5,5 meter lämplig, detta för att tillgodose god framkomlighet för fordon samtidigt som bredden inte ger upphov till fortkörning. Hastigheten på biltrafiken är viktig att hålla nere för att skapa en trafiksäker miljö utanför skolområdet.

Figur 10. Sektion för den nya föreslagna Tappströmsvägen. Sektionen visar gatans olika byggelement och deras respektive breddmått i gaturummet. Figur hämtad från förprojekteringen (Bjering AB, 2024-09-17).

Figur 11. Illustrationen visar en sektion för den nya föreslagna Tappströmsvägen. Längst till höger i bilden syns den befintliga infartsparkeringen. Rakt fram syns Ekerö kommunhus och till vänster syns Tappströmsskolan. Mellan den nya körbanan och infartsparkeringen föreslås en grön dagvattenanläggning med skelettjord som möjliggör för plantering av träd (enkelsidig allé) och mindre vegetation såsom exempelvis buskar. Mellan den nya körbanan och cykelbanan föreslås en möbleringszon för bland annat plantering av vegetation och placering av belysningsstolpar. Möbleringszonen är tänkt att även fungera som en fysisk separering mellan oskyddade trafikanter och motorfordon. För att förtydliga vilken yta som är avsedd för gående och cyklister bör gångbanan och cykelbanan ha olika beläggningar. Gångbanan föreslås utformas med platt- eller stenbeläggning och cykelbanan med asfalt. Längst till vänster på bilden, mellan Tappströmsskolan och den nya gång- och cykelvägen föreslås plantering av ängsvegetation (en grön zon) för att skapa en mer inbjudande entré till skolan.

Figur 12. Exempel på hur en separerad dubbelriktad gång- och cykelväg kan utformas med hjälp av varierande markbeläggning. Gångbanan har utformats med plattor och cykelbanan med asfalt. Mellan gång- och cykelbanan följer en skiljelinje i avvikande material i form av en rad med gatsten. Cykelsymbolerna hjälper till att ytterligare tydliggöra separeringen.

Konsekvenser:

För gång- och cykeltrafikanter bedöms förslaget leda till en mer trafiksäker miljö och förbättrad framkomlighet.

Planförslaget innebär en förbättrad trafiksituation för motorfordon på Ekerövägen, vilket skapar bättre förutsättningar för kommunens utvecklingsplaner.

Planens genomförande innebär en lokal förändring i trafikinätet. För gång- och cykeltrafiken blir läget oförändrat. Den nya gång- och cykelvägen kommer ansluta i samma läge till Tappströmsvägen som i dagsläget vilket innebär att det inte blir några skillnader för cykeltrafiken som fortsatt får cykla i blandtrafik norrut. De bilister som kommer norrifrån på Ekerövägen och svänger av till Tappströmsvägen får cirka 200 meter längre körsträcka. För bilister som kommer från söder blir avståndet till befintliga Tappströmsvägen densamma.

Även om motorfordonstrafiken kommer öka något bedöms trafikflödet på Tappströmsvägen fortfarande vara lågt. Placeringen av in- och utfarten till infartsparkeringen har anpassats för att både minska mängden trafik som passerar skolområdets östra sida samt för att minska risken för trafikolyckor intill skolan. Trafiksäkerheten bedöms inte försämrats för eleverna på skolorna i närområdet.

Trafikmängderna på Tappströmsvägen är i förhållande till trafiken på Ekerövägen väsentligt mindre. Några problem med kapacitet eller kölängder bedöms inte uppstå på Tappströmsvägen. En viss försämring i framkomligheten kan dock bli en konsekvens på Clas Horns väg, som kan påverkas av köer på Tappströmsvägen under maxtimmarna. Problematiken bedöms bli begränsad och ligga inom gränserna för vad som kan anses acceptabelt. Några konsekvenser för trafiken på Ekerövägen bedöms inte den nya anslutningen av Tappströmsvägen ge.

Kollektivtrafik

Förutsättningar:

Tappströmsvägen trafikeras idag av busslinje 325 som går från hållplats Kommunhuset mot Strömdal. Linje 325 går två turer i vardera riktning på vardagar. I närområdet finns två större kollektivtrafikpunkter, Tappström och Ekerö centrum, i form av pendelbåten och busshållplatser.

Förändringar och konsekvenser:

Busslinje 325 kommer dras om i framtiden och inte längre passera Tappströmsvägen, vilket betyder att den nya vägutformningen inte behöver möta kraven i RiGata-buss vad gäller bredd på körfält. En vägbredd om 5,5 meter bedöms lämplig. I planområdet är det av större vikt att fokusera på mobilitet och möjligheten för gående och cyklister att ta sig säkert till och från busshållplatserna Tappström och Ekerö centrum.

Parkering, varumottag, utfarter

Förutsättningar:

Cykelparkeringar med ramlåsning finns på olika plaster inom skolans fastighet. Ett flertal finns placerade inom ett avstånd som är mindre än 25 m från Tappströmsskolans entré.

I anslutning till planområdet finns en infartsparkering med cirka 240 parkeringsplatser. Infartsparkeringen har sin in- och utfart i norr, via Tappströmsvägen mitt emot kommunhuset. Det finns en hög efterfrågan på parkeringsplatser på infartsparkeringen och den är ofta fullbelagd.

Mellan infartsparkeringen och skolan finns idag en angöringsväg för transporter vid leveranser till Birkaskola. Den används också av vårdnadshavare som hämtar och lämnar sina barn på Birkaskolan. Tappströmsskolan har en större parkering norr om skolbyggnaden. Norr om det aktuella planområdet finns även en vändplan och plats för att hämta och lämna barn som går på Tappströmsskolan. Tappströmsskolan är dock en högstadieskola och de flesta barn tar sig till skolan på egen hand med buss, gång eller cykel.

Förändringar och konsekvenser:

Planförslaget innebär att en mindre del av den befintliga infartsparkeringen behöver nyttjas som gata. Ett fåtal parkeringsplatser kan komma att försvinna.

Hämtning och lämning av barn längs den nya sträckningen av Tappströmsvägen bedöms inte lämpligt. För elever som ska till skolområdet med bil kan av- och påstigning fortsatt ske norr om planområdet. Kommunen har inte någon skyldighet att upplåta mark på allmän plats för hämtning och lämning av elever. Det är i första hand fastighetsägarens ansvar att tillgodose det behovet.

Planförslaget har tagit hänsyn till de två in- och utfarter som används vid leveranser till skolområdet. Placeringen av dessa två in- och utfarter kommer vara oförändrat efter planens genomförande.

Tillgänglighet

Förutsättningar:

Enligt Boverkets byggregler ska tillgängliga och användbara gångvägar där det är möjligt utformas utan nivåskillnader. De ska även vara lätta att följa, kunna särskiljas från möblerade ytor och kunna användas som taktila och visuella ledstråk. Planområdet är relativt plant, vilket innebär goda förutsättningar för tillgänglighet. Avståndet mellan Tappströmsskolans entré och parkeringen norr om Tappströmsskolan är idag cirka 90 meter. Avståndet mellan Birkaskolans entré och den plats som idag används för att hämta och lämna barn (plats längs med gång- och cykelvägen) vid Birkaskolan ligger på ca 80 meters avstånd.

Förändringar och konsekvenser:

Vägen bedöms kunna uppföras på ett sådant sätt att den uppfyller Boverkets byggregler gällande tillgänglighet. Den plats som idag används för att lämna barn kommer försvinna.

Gångsträckan från avlämningsplats till Birkaskolans entré förlängs från cirka 80 meter till 150 meter.

En parkeringsyta finns inom skolfastigheten som har ett avstånd på cirka 70 meter från Birkaskolans entré. Planförslaget förändrar dock inte skolans möjlighet att anlägga plats för hämtning och lämning inom skolans fastighet. Birkaskolan beräknas flytta sin verksamhet preliminärt hösten 2025.

Skolpaviljongerna kommer därmed tas bort innan denna detaljplan planerar att genomföras.

Teknisk försörjning

Vatten, spillvatten och dagvatten

Förutsättningar:

Planområdet består till stor del av asfalterad yta och mindre grönområde. Enligt SGU:s jordartskarta, se figur 7, består området av lera, vilket medför låg genomsläpplighet och begränsad infiltrationsförmåga. Enligt SGU:s jorddjupskarta omfattas större delen av planområdet av ett jorddjup mellan 3–5 meter.

Höjdnivåerna varierar mellan +9,5 meter och +13,2 meter längs den planerade vägen. Vägprofil och flödesvägar för ytlig avrinning redovisas i figur 13.

Figur 13. Bilden visar höjdkarta med vägprofil. Befintliga avrinningsstråk visas med blåa pilar. Ungefärligt planområde visas med heldragen svart linje. Figur hämtad från dagvattenutredningen (AFRY, 2024-05-31).

Planområdet ligger inom verksamhetsområde för dagvatten. Inom planområdet sker avvattnings genom befintliga dagvattenledningar. Dagvatten som inte leds till ledningarna rinner från planområdet norrut. Till planområdet rinner även en del avrinning uppströms, se figur 13. Dagvattnet mynnar sedan ut till recipienten Mälaren, vilket gäller för både det tekniska och naturliga avrinningsområdet.

Planområdet ligger inom östra Mälarens vattenskyddsområde. Det finns flera krav i vattenskyddsområdets skyddsföreskrifter på hur hälso- och miljöfarliga ämnen ska hanteras inom skyddszonen. Utsläpp av dagvatten från ombyggda hårdgjorda ytor där risk för vattenförorening föreligger får inte ske direkt till ytvatten utan föregående rening.

Miljö kvalitetsnormen för vattenförekomsten är god ekologisk status 2027 samt god kemisk

ytvattenstatus. Det är viktigt att halterna av PBDE, kvicksilver, Antracen och Tributyltenn inte ökar efter exploatering för att det ska vara möjligt att uppnå miljökvalitetsnormen.

Det är viktigt att det ökade flödet av dagvatten efter exploateringen fördröjs och renas på mark innan utsläpp till befintliga ledningar som avleds till recipienten. Detta för att inte belasta dagvattenledningarna samt att kvalitetskraven på recipienten inte försämras.

Förändringar:

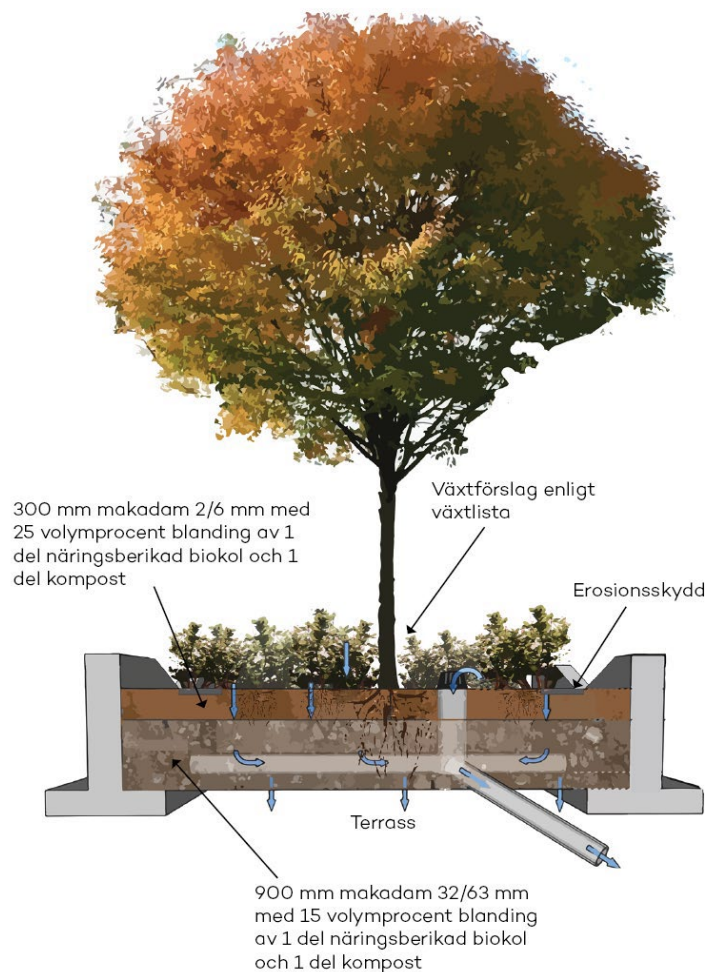
Planerad byggnation kommer bidra med en ökning av hårdgjorda ytor, vilket innebär en ökning av det dimensionerande flödet inom planområdet. Efter exploatering ökar flödet från 38 l/s för ett befintligt 20-årsregn till 70 l/s för ett framtida klimatkompenserat 20-årsregn.

Dagvatten från planområdet kommer att anslutas till kommunal dagvattenledning innan utsläppet till recipienten. Planområdet omfattar vattenskyddsområdet Östra Mälaren. Det är viktigt att dagvattnet fördröjs och renas innan det leds till befintliga ledningar och avleds till recipient. Detta för att inte belasta dagvattenledningarna samt att kvalitetskraven på recipienten inte försämras.

Föroreningsberäkningar visar att samtliga av föroreningsämnen i dagvattnet överskrider sina befintliga mängder efter exploatering. För att reducera de framtida föroreningarna i dagvattnet föreslås öppna dagvattenlösningar i form av skelettkonstruktion. Skelettkonstruktionen gör det möjligt att plantera träd (enkelsidig allé) och mindre vegetation såsom exempelvis buskar, se figur 14 för exempel på typsektion för skelettjord. Dagvattenlösningen är utformad för att både kunna fördröja flöden från ett framtida 20-årsregn till nivån av ett befintligt 5-årsregn.

Skelettjord är en metod utformad för att skapa gynnsamma förhållanden för träd i stadsområden med hårdgjord mark. Utöver att fungera som en grund för träd kan skelettjorden också agera som ett underjordiskt magasin för dagvatten. Genom att vattnet filtreras genom de olika skikten i skelettjorden sker en naturlig rening, där partiklar sjunker till botten och trädens upptag av vatten och näringsämnen bidrar till processen. Skelettkonstruktionen föreslås att anläggas med tät botten för att ta hänsyn till den låga infiltrationsförmågan i området. Varje träd i skelettjorden bör ha 15–20 m³ skelettvolum och ett vanligt avstånd mellan träd i en trädplantering är 9–11 meter. Däremellan föreslås buskar och annan vegetation lämplig för ändamålet.

Den erforderliga fördröjningsvolymen beräknas vara 37 m³, anläggning av en skelettkonstruktion med en yta på 78 m² är tillräcklig stor för att rymma den erforderliga volymen. För att kunna rena och fördröja dagvattnet från hela planområdet bör dagvattenlösningen sträcka sig längs hela planområdets östra gräns.

Figur 14. Typsektion för skelettjord med biokol. Den föreslagna dagvattenlösningen ska inrymma plantering av träd (enkelsidig allé) och mindre vegetation såsom exempelvis buskar. Skelettjord bidrar med fördröjning och rening av dagvatten samt möjliggör för plantering av träd och mindre vegetation såsom exempelvis buskar. Figur hämtad från dagvattenutredningen (AFRY, 2024-05-31).

Konsekvenser:

Den föreslagna dagvattenlösningen innebär en förbättring mot nuläget. Samtliga föroreningshalter och föroreningsmängder i dagvattnet kommer minska efter exploatering samt underskrida sina respektive riktvärden för utsläpp till Mälaren (Långtarmen).

Plantering av träd och mindre vegetation såsom exempelvis buskar bidrar till ökad biologisk mångfald, bättre mikroklimat och en mer estetiskt tilltalande gatumiljö.

GATA ska utformas med minst 2 % lutning (1:50) mot dagvattenanläggningen för att säkerställa att dagvattnet rinner mot fördröjningsmagasinet, i stället för mot skolområdet.

I detaljplanen säkerställs tillräcklig dagvattenhantering genom bestämmelsen *Fördröjning*. Utformning ska i princip göras enligt figur 14 eller likvärdig lösning.

Dagvattenanläggningen behöver underhållas regelbundet för att få önskad effekt.

Figur 15. Ljusblå linje visar föreslaget läge för fördröjning av dagvatten med skelettkonstruktion. Figur hämtad från dagvattenutredningen (AFRY, 2024-05-31).

El, tele, bredband

Förutsättningar:

Inom planområdet finns ledningar för både el och tele. Inom planområdet finns även ett kabelskåp. Utanför planområdet finns en transformatorstation.

Förändringar och konsekvenser:

Planförslaget ger inget upphov till behov av el, tele eller bredband. Ledningar i marken kan beröras av markarbeten vid genomförande. Om ledningar berörs kan de behöva flyttas och omförläggas.

Avfallshantering

Förutsättningar:

Mellan infartsparkeringens nordvästra hörn och skolorna finns en återvinningsstation. Denna fanns tidigare placerad på infartsparkeringen. Placeringen av återvinningsstationen är en tillfällig åtgärd som inte kommer påverka planförslaget. Var återvinningsstationen ska placeras efter planens antagande är inte bestämt.

Tapprömsvägen trafikeras av sopbilar vilket ställer vissa krav på ytor för att säkerställa framkomlighet. Minsta körbanebredd vid dubbelriktad trafik är 6 meter men om sikten inte är skymd och det finns mötesplatser kan körbanan vara smalare. Vägen ska vara fri från hinder 1 meter utanför vägbana. I kurvor ska vägbredden vara minst 4 meter och kurvradien ska vara 8 meter.

Förändringar och konsekvenser:

Planförslaget förhindrar inte möjligheten att ha återvinningsstation på infartsparkeringen eller möjligheten för sopbilar att transporteras på Tapprömsvägen. Då sikten inte är skymd bedöms en vägbredd om 5,5 meter vara lämpligt. Mötesplatser bedöms inte behövas inom planområdet då sträckan som är 5,5 meter bred är relativt kort. Möten kan ske utanför planområdet där vägbredden är större.

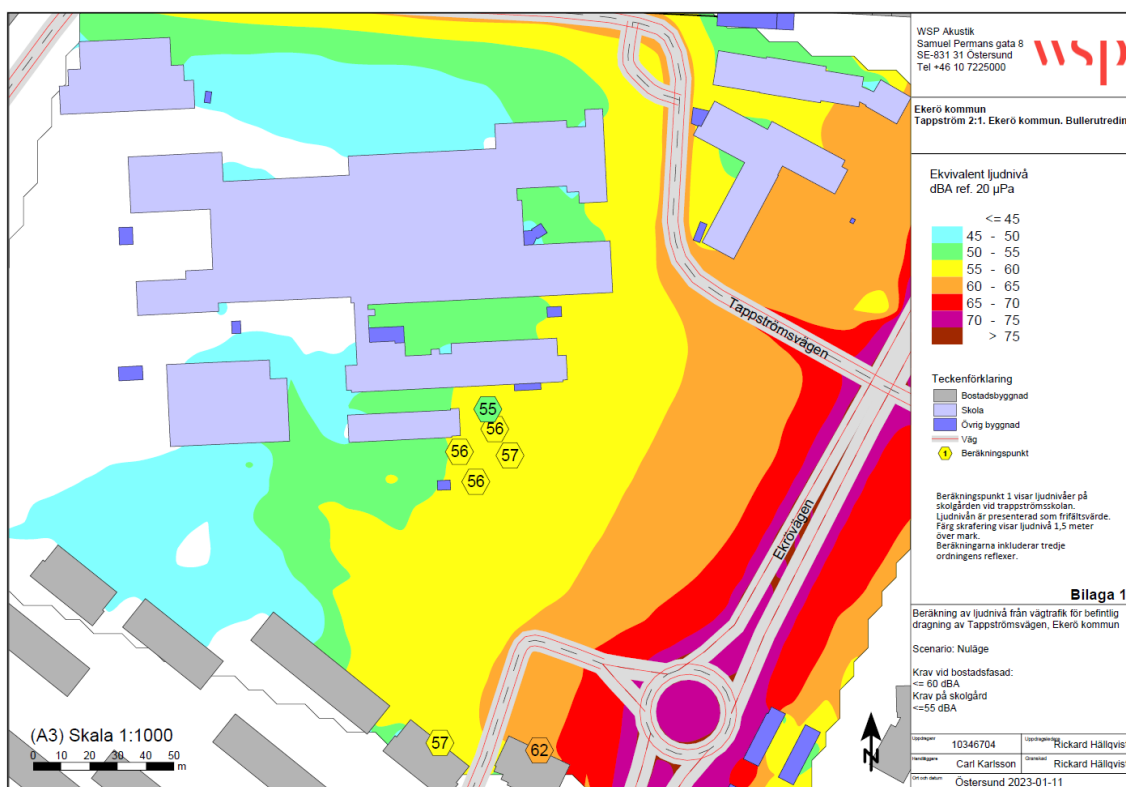
Hälsa och säkerhet

Buller

Förutsättningar:

Fastigheterna Tappström 3:1 och Tappström 3:3 som angränsar till planområdet i söder är bebyggda med flerbostadshus. För båda fastigheterna är ljudnivåerna redan idag över vad som anses vara god miljö kvalitet enligt förordning (2015:216) om trafikbuller vid bostadsbyggnader, 55 dBA i ekvivalent ljudnivå vid nybyggnation. Den ekvivalenta ljudnivån vid fasad för fastigheten Tappström 3:1 är 57 dBA och 62 dBA för fastigheten Tappström 3:3, se tabell i figur 17. Ekerövägen bidrar mest till ljudnivån vid de två fastigheterna. För samtliga befintliga bostäder i området beräknas inte ljudnivåerna överskrida Naturvårdsverkets åtgärdsnivåer för äldre befintlig miljö på 65 dBA i ekvivalent ljudnivå.

Fastigheten Tappström 2:56, som angränsar till planområdet i väst, är bebyggd med skolbyggnader. Riktvärdet för befintliga skolgårdar som ligger på 55 dBA i ekvivalent ljudnivå överskrider redan idag på en begränsad del av skolområdet, se figur 16 och tabell i figur 19. Kraven avseende maximal ljudnivå innehålls idag på hela skolgården.

Figur 16. Bilden visar en ljudnivåkarta för ekvivalent ljudnivå (nuläge) för fastighet Tappström 2:56 (skolbyggnader) i väst och för fastigheterna Tappström 3:1 och Tappström 3:3 i söder. Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

Förändringar och konsekvenser:

Fastigheterna Tappström 3:1 och Tappström 3:3 bedöms påverkas av den nya dragningen av Tappströmsvägen, se tabellerna i figur 17 och 18. För fastigheten Tappström 3:1 beräknas en ökning av ekvivalenta ljudnivåer med 1 dBA för samtliga våningsplan och en ökning av maximala ljudnivåer med 4 dBA för våning 2 och 3 samt 3 dBA vid våning 1 före- och efter utbyggnad. För fastigheten Tappström 3:3 medförs en ökning av ekvivalent ljudnivå med 1 dBA för våning 1 före- och efter utbyggnad. Maximala ljudnivån ökar med 1 dBA vid våning 3.

Våningsplan	Fastighetsbeteckning	Ekvivalent ljudnivå	Maximal ljudnivå
		LAeq [dBA]	LAmx [dBA]
1	TAPPSTRÖM 3:1	57	65
2		57	64
3		57	64
1	TAPPSTRÖM 3:3	62	71
2		63	71
3		63	70

Figur 17. Ljudnivå vid fasad som frifältsvärde på befintlig bostadsbyggnad från vägtrafik (nuläge). Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

Våningsplan	Fastighetsbeteckning	Ekvivalent ljudnivå	Maximal ljudnivå
		LAeq [dBA]	LAmx [dBA]
1	TAPPSTRÖM 3:1	58	68
2		58	68
3		58	68
1	TAPPSTRÖM 3:3	63	71
2		63	71
3		63	71

Figur 18. Ljudnivå vid fasad som frifältsvärde på befintlig bostadsbyggnad från vägtrafik (efter utbyggnad), prognosår 2040. Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

Inga av de befintliga bostäderna i området beräknas påverkas av nya ljudnivåer som överskrider Naturvårdsverkets åtgärdsnivåer för äldre befintlig miljö på 65 dBA i ekvivalent ljudnivå.

Beräkningar visar att riktvärdet för ekvivalent ljudnivå vid befintliga skolgårdar (55 dBA) överskrids för en begränsad del av skolgården både för nuläget (57 dBA) och efter omdragningen av Tappströmsvägen (59 dBA) med prognosår 2040 utan åtgärd. Planförslaget med ny vägdragning av Tappströmsvägen medför en ökning av ljudnivåer på en begränsad del av Tappströmsskolans skolgård närmast Tappströmsvägen motsvarande 2 dBA ekvivalent ljudnivå till max 59 dBA, se tabell i figur 19 och kartan i figur 20. Den maximala ljudnivån beräknas öka med upp till 15 dBA på en begränsad del av skolgården vilket innebär att riktvärdet kommer att överskridas med 7 dBA, se tabell i figur 19 och kartan i figur 21.

	Ljudnivå dBA	Ljudnivå dBA
	Befintlig dragning	Ny dragning
Ekvivalent	57	59
Maximal	62	77

Figur 19. Tabellen visar ekvivalent och maximal ljudnivå på skolgården sydost om Tappströmsskolan före och efter dragning av Tappströmsvägen med prognosår 2040, utan bullerskyddsåtgärd. Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

För att klara riktvärdet för befintliga skolgårdar på 55 dBA i ekvivalent ljudnivå på den begränsade ytan av skolgården rekommenderas ett 1,7 m högt ett bullerplank längs en längre del av skolgården mot den nya dragningen av Tappströmsvägen.

Ett bullerplank på denna plats förbättrar ljudnivåerna med 4 dBA jämfört med utbyggt förslag med ny dragnings av Tappströmsvägen utan åtgärd, på en begränsad yta av skolgården. Den bullerutsatta ytan uppgår till cirka 2 750 kvm vilket är ungefär 15 % av skolgårdens totala yta. Samtidigt klarar mer än 50 % av skolgårdens totala yta riktvärdet för buller vid befintliga skolgårdar om 50 dBA. Skolgårdens totala yta, exklusive den bullerutsatta ytan, utgör cirka 15 100 kvm, vilket innebär att det finns ungefär 24,3 kvm fria per högstadieelev (åk. 7-9) som klarar riktvärdena för bullernivåer på befintlig skolgård.

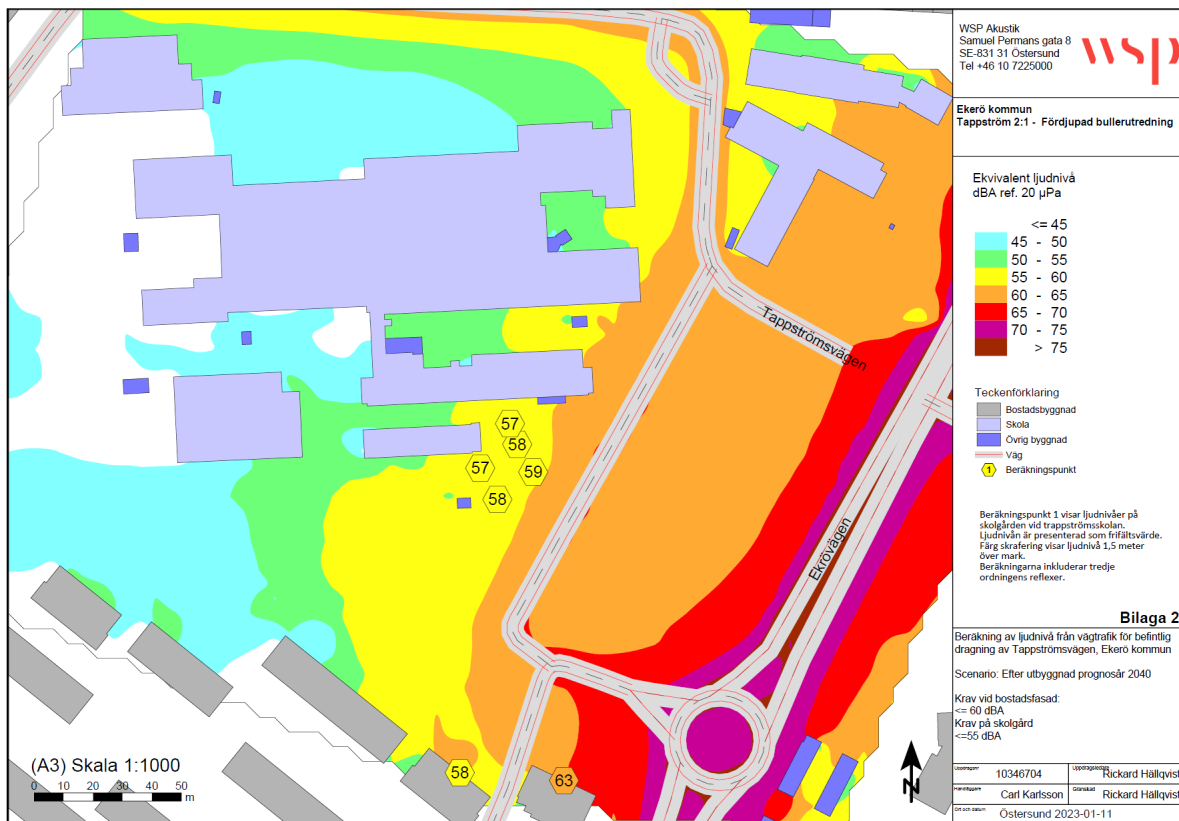
Planområdet angränsar till Tappströmsskolan (Kulturskolan finns även i samma lokaler) och Birkaskolan i väst. Birkaskolan är en grundskola för årskurs F-9. Skolan kommer att flytta sin verksamhet preliminärt hösten 2025. Tappströmsskolan är en högstadieskola för barn i åk. 7-9. Äldre barn har sällan samma behov av att leka på skolgården såsom lågstadielever då de ofta rör sig utanför skolområdet på raster. Därtill kan tilläggas att det i områdets närhet finns naturområden, park och att det är ett kort avstånd till Ekerö centrum.

Uppförande av ett bullerplank skulle få stor påverkan både visuellt och upplevelsemässigt, på stadsrummet och gatumiljön som helhet. Befintlig växtlighet i form av mindre träd på skolgården kommer sannolikt behöva avverkas då en placering av ett bullerplank enligt scenario 4 skulle kunna skada trädens rotsystem (läs mer om de olika scenarion som studerats i *Trafikbullerutredning, utredning av bullerskyddsåtgärder - WSP, 2024-07-09*).

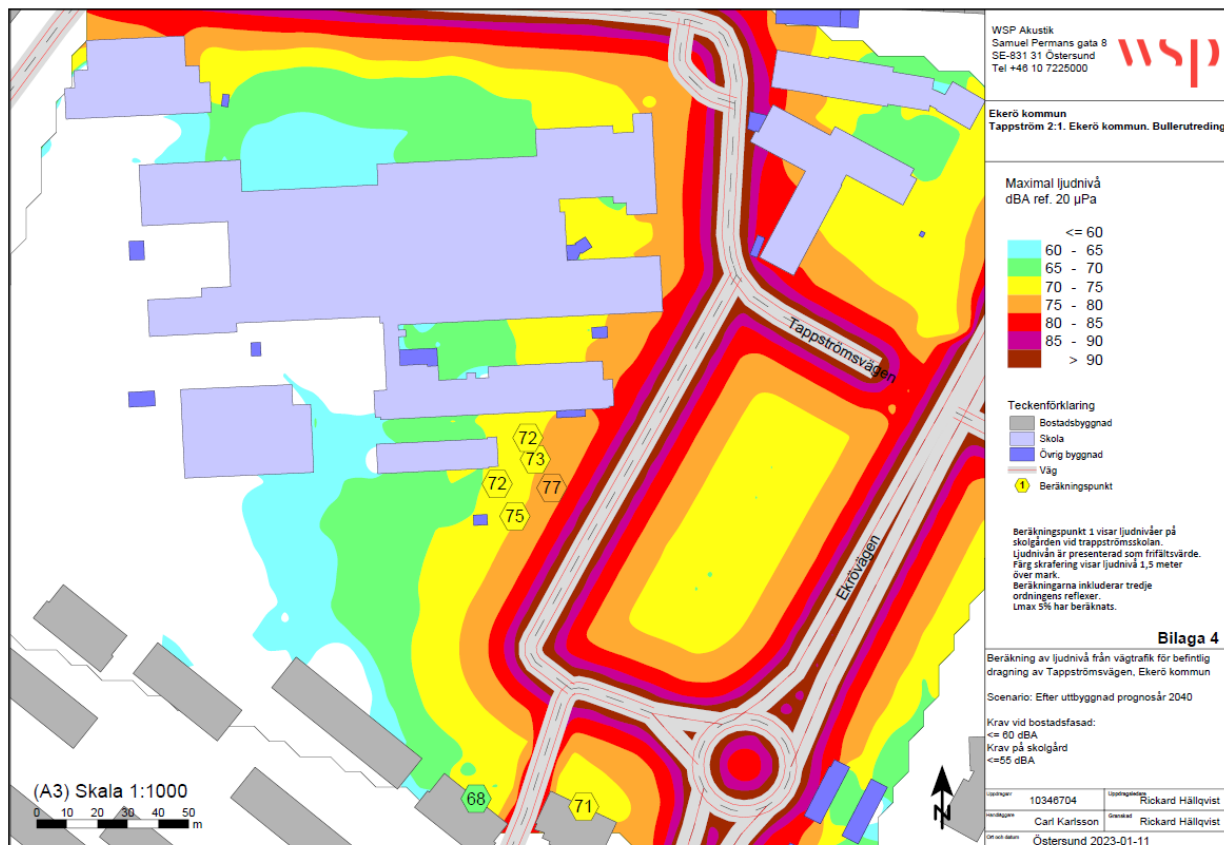
Ett bullerplank kan även inbringa andra konsekvenser i form av otrygga miljöer då bullerplanket minskar den naturliga övervakningen och närvaron av människor. Ytor som saknar naturlig bevakning och närvaro av vuxna kan locka till sig oönskade aktiviteter och beteenden. Dessutom finns det risk att ett bullerplank blir föremål för skadegörelse såsom klotter i och med att bullerplankets placering ligger intill en infartsparkering som, liksom skolmiljön, är ödselig och obevakad om kvällarna.

Den maximala ljudnivån är begränsad till enstaka tillfällen och inträffar främst i samband med leveranser till och från skolan under morgon och eftermiddag. Detta sker under tider då de flesta barnen inte vistas på skolgården i syfte för lek och rekreation.

Bedömningen är att förutsättningarna för att driva en ändamålsenlig verksamhet på skolgården är god, även om en mindre begränsad del av skolgårdens totala yta har högre bullervärden än riktlinjerna. Det finns tillräckligt med yta att bedriva pedagogisk verksamhet på och att det finns tillräckligt med yta för lek och vila (24,3 kvm/elev) för högstadieeleverna (åk. 7-9). Den sammanvägda bedömningen är sådan att nyttan med ett bullerplank inte väger tyngre än dess nackdelar och det bedöms därför inte skäligt att kravställa bullerplank utmed den nya vägdragningen i detaljplanen.

Figur 20. Bilden visar en ljudnivåkarta för ekvivalent ljudnivå efter den nya dragningen av Tappströmsvägen med prognosår 2040, utan bullerskyddsåtgärd. Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

Figur 21. Bilden visar en ljudnivåkarta för maximal ljudnivå efter den nya dragningen av Tappströmsvägen med prognosår 2040, utan bullerskyddsåtgärd. Figur hämtad från trafikbullerutredningen (WSP, 2023-02-14).

Brandsäkerhet

Förutsättningar:

Ekerö kommun är en del av Södertörns brandförsvarsförbund. På Bryggavägen 10 i Tappström, strax öster om planområdet, finns en heltidsstation som är bemannad dygnet runt. Stationen har släckbil, tankbil och en räddningsbåt och ansvarar också för förbundets djurlivräddning. I *PM Framkomlighet för räddningstjänsten (PM 609)* redovisas Södertörns brandförsvarsförbund synpunkter samt lagkrav gällande framkomligheten för utryckningsfordon. Avståndet från uppställningsplats för räddningstjänstens fordon till byggnadens angreppsvägar ska inte vara längre än 50 meter. Körbanebredd för räddningsväg bör vara minst 3 meter.

Förändringar och konsekvenser:

Ombyggnationen av Tappströmsvägen innebär förändrad insatsväg för räddningstjänsten till bebyggelsen väster om planområdet. I fråga om insattid bedöms den nya vägen inte ha mer än några sekunders påverkan.

Markföreningar

Förutsättningar:

Enligt Stockholms länsstyrelses EBH-karta finns inga kända markföreningar i området. Då området inte planeras för bebyggelse eller känslig markanvändning bedöms inga ytterligare undersökningar vara nödvändiga.

GENOMFÖRANDE

Här beskrivs de fastighetsrättsliga, tekniska, ekonomiska, organisatoriska och administrativa åtgärder som behövs för att detaljplanen ska kunna genomföras på ett bra sätt. Vidare redovisas de konsekvenser som dessa åtgärder får för fastighetsägare och andra berörda.

Avtal

Denna detaljplan är en del i en större stadsutveckling där flera olika detaljplaner ingår. Dessa detaljplaner utgör en etappvis utbyggnad av Ekerö centrum. Vad gäller Detaljplan för del av Tappström 2:1 (Tappströmsvägen, ny anslutning) är Ekerö kommun ensam markägare och därför tecknas inget genomförandeavtal eller exploateringsavtal i det här skedet.

Ekerö kommun avser att teckna avtal om omprövning av gemensamhetsanläggning med berörda samfällighetsföreningar för markområden inom detaljplanen där huvudmannskapet ska övergå från enskilt till kommunalt.

På del av fastigheten Tappström 2:1 upplåter Ekerö kommun ett markområde till AB Storstockholms Lokaltrafik med ändamålet infartsparkering. Delar av avtalet kommer att behöva revideras inför att del av Tappströmsvägen byggs om.

Vid behov av ledningsomläggning inom planområdet till följd av ombyggnationen av Tappströmsvägen hanteras detta av Ekerö kommun och respektive ledningsägare genom att avtal tecknas.

Fastighetsrättsliga åtgärder

När detaljplanen vunnit laga kraft kan fastighetsrättsliga åtgärder ske. Ansökan om avstyckning, marköverlåtelse genom fastighetsreglering samt omprövning av gemensamhetsanläggning, ledningsrätt eller servitut inlämnas till Lantmäteriet av Ekerö kommun.

Markägare

Ekerö kommun är ensam markägare inom planområdet. Då marken planläggs som allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap kommer marken att fortsatt ägas av Ekerö kommun och inga fastighetsbildningsåtgärder behöver genomföras. Planområdet kommer fortsatt att vara en del av fastigheten Tapström 2:1.

Allmän plats

I en detaljplan anges det vem som är huvudman för allmän platsmark. All mark inom denna detaljplan är utlagd som allmän plats med kommunalt huvudmannaskap. Detta betyder att kommunen kommer bygga ut samt drifta den allmänna platsmarken inom planområdet.

Kvartersmark

Ingen mark inom denna detaljplan är utlagd som kvartersmark.

Gemensamhetsanläggning

När flera fastigheter har liknande behov av en anläggning kan en gemensamhetsanläggning bildas. Gemensamhetsanläggningen bildas av Lantmäteriet genom en anläggningsförrättning. I samband med detta beslutas om regler för hur fastigheterna ska samverka för att bygga, sköta och fördela kostnaderna för anläggningen.

Befintliga

Enligt fastighetsförteckningen finns det en gemensamhetsanläggning inom planområdet, Närlunda ga:4 som förvaltas av Närlunda vägförening. Då planområdet planläggs som allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap kommer detta område att behöva omprövas genom lantmäteriförrättning och utgå ur gemensamhetsanläggningens skötselområde. Området som kommer att omprövas har en areal om cirka 130 kvm. Ekerö kommun ansöker om samt bekostar lantmäteriförrättningen.

Fastighetsförteckningen levererades av Lantmäteriet den 14 september 2023 och aktualitetsprövades av Ekerö kommun i oktober 2024. Inga förändringar i fastighetsförteckningen har skett.

Ägaren till den mark som blir av med en belastning av en gemensamhetsanläggning ska betala ersättning till de fastigheter som deltar i gemensamhetsanläggningen om det uppkommer en skada enligt 40a § anläggningslagen (1973:1149).

Tillkommande

Genomförandet av detaljplanen förutsätter inga nya tillkommande gemensamhetsanläggningar.

Servitut

Servitut är en rätt att på ett visst bestämt sätt använda en annan fastighet. Det finns två typer av servitut, dels avtalsservitut, som innebär att avtal upprättas mellan berörda fastigheter, dels officialservitut, som innebär att Lantmäteriet bildar servitutet genom en lantmäteriförrättning (myndighetsbeslut).

Befintliga

Enligt fastighetsförteckningen finns inga servitut inom planområdet.

Tillkommande

Planförslaget ställer inte krav på några nya servitut.

Övriga nyttjanderätter

För att möjliggöra en effektiv och ändamålsenlig användning av kommunal mark kan nyttjanderätter beviljas för specifika ändamål. Dessa rättigheter regleras genom avtal som säkerställer att

verksamheten är förenlig med gällande detaljplan och kommunens övergripande mål för användning. Nyttjanderätterna kan omfatta olika typer av verksamheter, såsom parkering, grönytor eller installationer, och ska alltid beakta påverkan på omgivande miljö och samhällsservice.

Befintliga

Inom planområdet finns befintliga nyttjanderätter för ledningar av vatten och avlopp, fjärrvärme, fiber och el samt infartsparkering.

Tillkommande

Planförslaget ställer inga krav på några nya nyttjanderätter.

Ledningsrätt

Ledningsrätt gör det möjligt för en ledningsägare att dra fram ledningar av allmänt intresse, till exempel vatten, avlopp eller el över annans mark. Ledningsrätt bildas genom en lantmäteriförrättning.

Befintliga

Enligt fastighetsförteckningen finns inga ledningsrätter inom planområdet.

Tillkommande

Planförslaget ställer inte krav på några nya ledningsrätter.

Pågående Lantmäteriförrättningar

Det finns inga pågående lantmäteriförrättningar som berör planområdet.

Tekniska åtgärder

Utbyggnad av allmänna anläggningar

När detaljplanen vunnit laga kraft kan utbyggnaden av allmänna anläggningar påbörjas. Ekerö kommun kommer att bygga ut de allmänna anläggningar som krävs för genomförandet av detaljplanen.

Genomförandet av detaljplanen innebär ombyggnad av del av Tappströmsvägen. Tappströmsvägens befintliga koppling till Ekerövägen kommer att stängas i samband med den nya vägdragningen. Planområdet har en total areal om cirka 2 295 kvm. Körbanan för biltrafik på Tappströmsvägen planeras att vara dubbelriktad och ha en bredd om cirka 5,5 meter. Gång- och cykelvägen planeras ha en total bredd om cirka 4,2 meter (1,8 m gångbana och 2,4 m cykelbana).

Infartsparkeringen på del av fastigheten Tappström 2:1 kommer att få en ny in- och utfart mot Clas Horns väg. Den befintliga in- och utfarten kommer att stängas. Ombyggnationen av del av Tappströmsvägen innebär att några av parkeringsplatserna på infartsparkeringen behöver få en ny placering.

Ekerö kommun ansvarar för utförande och drift av allmän plats GATA inom planområdet. Ekerö kommun ansvarar därmed för utbyggnad av gata samt gång- och cykelväg. Inför utbyggnaden ska en projektering tas fram, vilken beställs och bekostas av Ekerö kommun.

Behöver flytt eller nyanläggning av teknisk infrastruktur, exempelvis ledningar för VA, el, fiber eller tele ske samordnas detta med respektive ledningsägare. Vid behov av omläggning av markkabel bekostas det av Ekerö kommun.

Vatten och avlopp

Planområdet är till största del hårdgjord yta idag och leds till den allmänna dagvattenanläggningen.

Den nya vägen bedöms kunna ledas till den allmänna dagvattenanläggningen, men innan den leds dit ska dagvattnet fördröjas och renas av väghållaren.

Föreslagen dagvattenlösning är väghållarens ansvar, dvs. kommunens. VA- huvudmannens ansvar börjar vid förbindelsepunkt till den allmänna anläggningen.

Vid eventuell vattenverksamhet krävs anmälan som lämnas till Länsstyrelsen av Ekerö kommun.

El

Inga nya elnätsstationer planeras inom planområdet.

Vid behov av flytt av markkabel för el inom planområdet samordnas detta av Ekerö kommun med respektive ledningsägare. Eventuell flytt bekostas av Ekerö kommun.

Belysning

Belysning på allmän plats GATA inom planområdet anläggs, bekostas och driftas av Ekerö kommun.

Avfall

Avfallshantering inom planområdet planeras och anpassas efter kommunens riktlinjer och rekommendationer för avfallshantering.

Återvinningsstationen som i dagsläget finns inom planområdet var tidigare placerad på infartsparkeringen. Placeringen av återvinningsstationen är en tillfällig åtgärd som inte kommer påverka planförslaget. Var återvinningsstationen ska placeras efter planens antagande är inte bestämt.

Drift och underhåll

Allmän platsmark i detaljplanen planläggs med kommunalt huvudmannaskap. Detta innebär att det är Ekerö kommun som ansvarar för drift och underhåll av allmän platsmark när det är färdigställt.

Ekerö kommun kommer att ta över huvudmannskapet för en yta som idag är förrättad till gemensamhetsanläggningen Närlunda ga:4, vilket betyder att gemensamhetsanläggningens område minskar och samfällighetsföreningens drift- och underhållsansvar minskar för denna yta.

Ekonomiska åtgärder

Här beskrivs de ekonomiska konsekvenser som genomförandet av detaljplanen får för kommunen, exploitören, fastighetsägare med flera.

Då denna detaljplan är en del av programmet och stadsutvecklingen för Ekerö centrum och åtgärden krävs för att kunna exploatera Ekerö centrum är avsikten att en del av kostnaderna för planens genomförande fördelas mellan kommunen och exploitörerna i centrum. Kostnadsfördelningen mellan kommunen och exploitörerna regleras i exploateringsavtal.

Kostnaderna för att upprätta detaljplanen bekostas av Ekerö kommun.

Förrättningskostnader vid fastighetsbildning, ledningsrätt eller omprövning av gemensamhetsanläggning tas ut enligt Lantmäteriets taxa. Förrättningskostnaderna sammankopplade med omprövning av gemensamhetsanläggning till följd av detaljplanens genomförande bekostas av Ekerö kommun. Förrättningskostnader sammankopplade till ledningsrätt bekostas av den ledningsägare som ansökt om åtgärden hos Lantmäteriet.

Vid behov av omläggning av ledningar inom planområdet till följd av ombyggnationen bekostas detta av Ekerö kommun.

Då en del av gemensamhetsanläggningen Närlunda ga:4 omprövas och huvudmannaskapet för denna yta övergår till kommunalt huvudmannaskap kommer Ekerö kommuns drift- och skötselansvar öka. Hela planområdet är planlagd som allmän platsmark med kommunalt huvudmannaskap och därför står kommunen för drift och underhållskostnader.

Eventuella kostnader för bygglov, marklov, teknisk anmälan samt nybyggnadskarta respektive anmälan om bygglovsbefriad åtgärd debiteras efter vid varje tidpunkt gällande taxa och bekostas av Ekerö kommun.

Organisatoriska åtgärder

Huvudmannaskap och ansvarsfördelning

I en detaljplan anges det vem som är huvudman för allmän platsmark. Kommunen är huvudman för allmän platsmark inom planområdet. I detaljplanen anges lokalgata som allmän platsmark och är markerad med GATA. Lokalgatan är avsedd för en dubbelriktad körbana, en gång- och cykelväg, dagvattenanläggning, möbleringszon och en grön zon.

Ekerö kommun ansvarar för anläggande samt skötsel av allmän platsmark inom planområdet.

En del av planområdet är i dagsläget planlagt med enskilt huvudmannaskap och förrättat till gemensamhetsanläggningen Närlunda ga:4. Det innebär att den delen av planområdet kommer att omprövas från enskilt till kommunalt huvudmannaskap.

Stadsbyggnadsförvaltningens bygglovsenhet, Ekerö kommun, kan hantera ansökan om bygglov, marklov och rivningslov när planen vunnit laga kraft.

Stadsbyggnadsförvaltningens miljöenhet, Ekerö kommun, hanterar anmälan om handlingsplan för sanering av förorenad mark.

Ledningsägare

Ekerövatten AB, dotterbolag till Roslagsvatten AB, är huvudman för dricks-, spill- och dagvatten inom Ekerö kommun och ägare av den allmänna VA-anläggningen.

Ellevio AB ansvarar för utbyggnad och drift av det lokala elnätet.

Vattenfall AB ansvarar för utbyggnad och drift av det regionala elnätet.

Ekerö Solör AB ansvarar för utbyggnad och drift av fjärrvärmenätet.

För optokablar ansvarar respektive operatör.

Administrativa frågor

Genomförandetid

Genomförandetiden ska bestämmas så att det finns rimliga möjligheter att genomföra detaljplanen under angiven tid, men den får inte vara kortare än fem år och inte längre än femton år, enligt plan- och bygglagen 4 kap 21 §.

Genomförandetiden är fem år från den dag planen vinner laga kraft. Under genomförandetiden får planen bara ändras mot berörda fastighetsägares vilja om det är nödvändigt på grund av nya förhållanden av stor allmän vikt som inte kunde förutses vid planläggningen eller för införandet av fastighetsindelingsbestämmelser (plan- och bygglagen 2010:900, 4 kap 39 §).

Efter genomförandetidens slut fortsätter detaljplanen med dess rättigheter att gälla.

MEDVERKANDE TJÄNSTEPERSONER

Planhandlingarna har tagits fram av tjänstepersoner på stadsbyggnadsförvaltningen. I projektet har även Barn- och utbildningsförvaltningen samt representanter från Tappströmsskolan och Birkaskolan medverkat.

STADSBYGGNADSFÖRVALTNINGEN

Mikael Rångeby
Tf. Bitr. Chef Stadsbyggnadsförvaltningen

Tobias Engelin
Planarkitekt